

ΑΓΓΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ EDWARD BULWER LYTTON

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΚΑΛΧΑΝΤΟΣ

‘Ο Κάλχας, ο θεός Κάλχας, ο μεγάλος μάντης, ο σοφώτερος των ανδρών, ο βασιλιάς των βασιληάδων και δάσκαλος του ‘Αγαμέμνονος, καθότανε κάποιον καλοκαιριάτικο μεσημέρι κάτω απ’ τή σταύρα ενός ναού και μιλούσε με τρόπο σά να συμβούλευε τον ίδιο του τον εαυτό :

— ‘Ω Κάλχα, άρετά έξησες για τή εδξα. Ζήσε τώρα και για τις ήδονές, σάν τους κοινούς θνητούς. Τά μαλλιά σου άσπράσανε’ ώστόσο σου μένουν πολλά χρόνια άκόμα για να περάσης στά βασιλεία του ‘Αδου.

‘Ο Φοΐβος, που οι χρησμοί του εινε πάντοτε άλάθητοι, ειπε : «Οι θεοί θ’ άποφασίσουν για τή τέμα της ζωής του Κάλχαντος, άμα αυτός συναντήσει ένα μάντι με σοφία μεγαλύτερη απ’ τή δική του !

«Μά εγώ τους ξέρω καλά όλους τους ιερείς των ναών. Και όλοι τους μ’ άναγνωρίζουν για δάσκαλό τους. Δέ γεννήθηκε λοιπόν άκόμα ο σοφός που έχει τόσο σοφία όσην έχω εγώ.

‘Κ’ έτσι τις ήδονές που τις περιφρόνησα στην άνοιξη της ζωής μου, θά τής γευθώ τώρα, στο χειμώνα της ύπάρξεώς μου και θά περιμένω τή θάνατο άνδραστεφανωμένος, κρατώντας στο χέρι ένα κύπελλο γεμάτο κρασί !»

Και ο Κάλχας, με τή μερίδιο που πήρε απ’ τή λάφυρα της Τροίας, έχτισε ένα μεγάλο μέγαρο μες στους άγρους και τους έλαιώνες. Και ειπε να τού μεταφύτουν εκεί απ’ τή Φρυγία τις καλύτερες κληματαριές της.

***

Μιά μέρα, ενώ στεκότανε κάτω απ’ τή σιά των κληματαριών, που τή κατακόκκινα σταμπία τους ήταν έτοιμα για τρύγμα, άκουσε από πίσω του μία περιγελαστική φωνή να τού λέει :

— Γιατί κείσαι και μετράς αυτά τή σταμπία τή σταφύλι, άφου τή κρασί του δεν σου άνήκει ;

‘Ο προφήτης έγινε κόκκινος απ’ τή θυμό του όταν άκουσε τ’ άσερή αυτά λόγια. Γύρισε τή κεφαλή του και ελδε μπροστά του ένα μονόφθαλμο και κουρελιάρη άλήτη, που μόλις στεκότανε στά πόδια του απ’ τήν πείνα.

— Ούτε έμένα γνωρίζεις—τμή άποκρίθηκε,—μά ούτε και τήν άλήθεια. Δικά μου εινε τή σταφύλια, δική μου και τή κρασί—που θά τή χαρώ όλο μόνος μου !

— Εσύ δεν ξέρεις τήν άλήθεια ! τμή ειπε τότε ο άγνωστος άλήτης. Μπορεί να τρυγίσεις τή σταφύλια αυτά. Μά δε θά πιεις ούτε σταλαγματιά απ’ τή κρασί τους.

— Τό ξέρεις, έλαίνε, πώς εγώ ειμαι ο Κάλχας, ο έξακουστός και τρομερός ιερεύς του ‘Απόλλωνος ; Φεύγα γρήγορα απ’ τή σπύτη μου και μη μολύνεις άλλο τή αυτιά μου με τή πρόστυχα λόγια σου γιατί, μά τήν ‘Αθηνά που βλέπεις εδω θά διατάξω να σε κρεμάσουν !...

— Ούτε σταγόνα απ’ τή κρασί αυτό δε θά δροσίσει τή χειλή σου ! έπανελάβε άτάραχα και με πεποΐθησε ο έλήτης.

— Καλά, και ποι τή ξέρεις εσύ αυτό ; Μή— Μά τήν ‘Αθηνά, θά διατάξω να σε κρεμάσουν ! περιπόστερο γελοῦσε.

— Βρισκω δση μου χρειάζεται, στη γειτονική πόλη. ‘Αν όμως σου χρισαστεί κανένας δούλος να φυλάει τή άμπέλια σου, ειμαι έτοιμος να πουληθώ σέ σένα τή μέρα που θά πρόκειται να πής απ’ τή πρώτο κρασί που θά σου δώσουν τή σταφύλια σου.

— Σύμφωνοι. Που θά σε βρω ;

— Κάθε μέρα, περιμένω στην άγορά κανένα να μου δώσει δουλειά !

— Πήγαινε τώρα. Και όταν αυτά τή σταφύλια θά γείνουν κρασί, θά στείλω να σε φωνάξουν.

‘Ο άγνωστος άλήτης χαιρέτησε μ’ άξιοπρέπεια τόν Κάλχα και έξακολούθησε τή δρόμο του.

***

Και όταν ήρθε πιά ο καιρός τού τρυγητού και οι πατητές, χορευόντας γυμνοπόδαροι πάνω στα τραγανά σταφύλια, έβγαζαν από μέσα τους τή θείο χυμό, ο μάντης σκέφτηκε πώς έπρεπε να καλέσει σέ συμπόσιο όλους τους φίλους του να γευθουνε τή πρώτο κρασί, της χρονιάς με μουσικές και τραγούδια—και με Βακχιδές. Κ’ έστειλε ικέτας να πάνε σ’ όλους τους γνωστούς του να τους προσκαλέσουν για τή μεγάλη διασκεδση.

Τότε θυμήθηκε και τήν παράδοξη συμφωνία που ειχε κάνει με κείνον τόν άγνωστο άλήτη και διέταξε τους δούλους του να πάνε στην άγορά και να τόν προστάξουν να παρουσιασθή μπροστά του,

να πη κι’ αυτός στην ύγεια τού νέου κυρίου του.

Οι ξένοι ειχαν ήδη μαζευτεί στο σπίτι τού Κάλχαντος και καθόσαντε σ’ έδρες από κισσό, στεφανωμένοι με κισσό και μύρτο της ‘Αμαθούνας, όταν μπήκε μέσα και ο άλήτης, ρίχνοντας τρυγύρω του πειναλέα βλέματα.

Τότε ο Κάλχας σηκώθηκε απ’ τήν έδρα του για να κίνη, κατά τή συνήθεια, τήν πρώτη σπονδή. Και ενώ κρατούσε με τή ένα χέρι τή κύπελλο, που τού τή γέμιζαν κρασί Τρώες σκλάβοι, άρχισε να διηγείται στους φίλους του τή τού ειχε συμβεί με τόν άλήτη.

Τους ειπε τήν αυθάδη προφητεία τού κουρελιάρη έκεινου και πειναμένου στρατοκόπου και τή συμφωνία που κάνανε : άν δηλαδή προφτάσει να πη απ’ τή κρασί της φειτεινής σοδειάς να τόν πάρη παντοεινό σκλάβο του.

— Και τώρα, ω φίλοι μου, σάς προσκαλώ για μάρτυρες. ‘Αν ο άρχετος αυτός έχει τόσο τόλμη, άς επαναλάβη τήν προφητεία του. Και αυτό θά σημαίνει πώς έπιμένει σώνει και καλά να γίνη δούλος μου.—‘Ακούς τή λέω ξένη : Σου μένει άκόμα λίγος καιρός να πάρης πίσω τή λόγο σου, να μου ζητήσης συνώμνη επειδή με πρόσβαλες και να φύγης από δω.

Τότε ο ξένος τόν κοίταξε ειρωνικά και τού άποκρίθηκε :

— Σου τώχω πει πώς τή χειλή σου δε θά δροσισθουνε απ’ τή κρασί της φειτεινής σοδειάς. Σε θέλω τώρα ν’ άποδείξεις τή ένάντιο και να με βγάλης ψεύτη. Πιές και θά γίνω δούλος σου. Ειδεμή... θά γίνης εσύ δικός μου δούλος !...

***

‘Η άναίδεια τού ζητιάνου ήτανε τόσο κωμική, τόσο άπίστευτη—και τόσο τή θράσος του να προκαλή τόν ιερέα που τρώμαζε μονάχα με τις άφριες ματιές του κι’ αυτόν άκόμα τόν άτρόμητο ‘Αχιλλέα—ώστε κανείς απ’ τους παρισταμένους δε σκέφτηκε να θυμώσει στά σοβαρά μαζί του.

Και όλους τους έπιασε ακράτητη ευθυμία. Δυνατά γέλοια άντήχσαν κάτω απ’ τους θόλους τού μεγαρου. ‘Αφου κι’ αυτοί οι Τρώες σκλάβοι κατελήφθησαν απ’ τή μεταδοτική χαρά των κυρίων τους και—για πρώτη φορά απ’ τήν άλωση της Τροίας—εγέλασε τή χειλή τους.

Οι ικέτες που έκορβαν τή κρέατα, ή αυλητρίδες που ακόρβιζαν γλυκόλαλους ήχους απ’ τους αυλούς των ή όρχηστρίδες που έδιναν σάρκα στην άρμονία με τις σοφές κινήσεις τού χορμού τους, οι οίνοχοοί που κερνούσανε τους συμποσιαστές—όλοι μά όλοι, σταμάτησαν τή δουλειά τους και κοίταζαν, σκασμένοι στα γέλοια, τόν τρελό κουρελιάρη, που τολμούσε να μιλάει έτσι τού Κάλχαντος.

Μά ο Κάλχας ειχε χάσει τή γαλήνη της ψυχής του. Κάποια ξαφνική ταραχή τόν ειχε πιάσει. ‘Ωστόσο έβαλε όλα τή δυνατά του, να επιβληθί τόν εαυτό του—και σήκωσε τή χέρι που κρατούσε τή κύπελλο.

Στην ίδια όμως στιγμή τού ήρθε στο μυαλό ή σκέψις πόσο άστείο ήταν εκ μέρους του να δώση πίστη στα λόγια ενός άλήτη—και δε μπόρεσε να κρατηθή τή γέλοια.

Και όσο προσπαθούσε να συγκρατηθί, τόσο και τή προσώπο του άρχισε να κοκκινίζει.

Τό σωμα του δλόκληρο έτρεμε, τή μάτια του ήτανε δακρυσμένα και τή χέρι που κρατούσε τή κύπελλο δε μπορούσε να σταθί άκίνητο.

... Τότε τή κύπελλο έξφυγε απ’ τήν τρεμάμενα δάκτυλά του κ’ έπεσε κατά γής, πριν ο Κάλχας προφτάσει να τή πλησιάση στα χειλή του !...

***

Οι συμποσιασται έπαψαν, ξαφνικά, να γελάνε και σηκώθησαν όλοι όρθιοι.

‘Ο Κάλχας έξσκολουθει να γελάει... να γελάει... Τό πρόσωπό του από κόκκινο άρχισε να γίνεται χλωμό, να πέρνη τή χρώμα τού θανάτου, μά ως τόσο τή γέλοιο τόν τράνταζε σύγκορμιο...

Προσπαθεί ν’ άναπνεύση,—μά τού κάκου.— Τό άσυγκράτητο γέλοιο τού κόβει τήν πνοή, και τόν πνίγει !...

— ‘Αξαφνα πέφτει καταγής μπρός στα πόδια τού άλήτη και ψιθυρίζει, έξακολουθώντας να γελάη :

— Θεοί !...Εινε άλήθεια !... Γεννήθηκε μάντης μεγαλύτερος από μένα !... ‘Η ώρα τού θανάτου μου έφτασε !... Και χωρίς άλλη λέξη ξεψύχησε ο μέγας Κάλχας, ο περίφημος ιερεύς τού ‘Απόλλωνος !...

‘Εδουάρδος Λάιτον

